

УТВЪРДИЛ:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски факултет

Специалност: (код и наименование)

Психология

.....
Магистърска програма: (код и наименование)

П	3	4	0	1
---	---	---	---	---

Детско-юношеска и училищна психология – диагностика и консултиране

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	2	0
---	---	---	---

 Диагностика и терапия на специфични нарушения
на способността за учене

(код и наименование)

Преподавател: гл. ас. д-р Анета Атанасова

Асистент: гл. ас. д-р Анета Атанасова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		
Кредити аудиторна заетост		
Кредити извънаудиторна заетост		

ОБЩО ЕКСТ	
------------------	--

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Текущи самостоятелни работи	25
2.	Изпит	75

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът предоставя възможност на студентите да се запознаят с актуален съвременен проблем – специфичните нарушения на способността за учене. Разглеждат се същността на нарушението, основните дефиниции, историческите корени на изследователския интерес в областта. Студентите се запознават със съпътстващите емоционални и социални аспекти на СНСУ, спецификите на проявлението на нарушението в различните възрасти.

Представят се основните въпроси, свързани с превенция, ранна идентификация, диагностика и оценка на нарушението. Обсъждат се терапевтичните интервенции, сътрудничеството с родителите и консултирането на учителите на децата с това нарушение.

Семинарните занятия предоставят възможност на студентите за активно участие в анализирането и интерпретирането на емпирични данни, литературни източници и обсъждане на случаи. Стимулират се уменията за критичен анализ и креативността на студентите.

Предварителни изисквания:

Няма.

Очаквани резултати:

- Овладяване на базисни познания за същността на специфичните нарушения на способността за учене и особеностите на проявлението им в различни възрастови групи.
- Запознаване с основни терапевтични интервенции.
- Изграждане на умения за планиране и провеждане на диагностична оценка, изготвяне на подходящ терапевтичен план.
- Формиране на умения за критичен анализ на литературни източници и емпирични данни.
- Формиране на умения за консултиране на родители и учители на деца със специфични нарушения на способността за учене.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Дефиниране на СНСУ. Същност на нарушението.	2
2	Видове СНСУ. Класификации.	2
3	Исторически аспекти на изследванията на СНСУ. Основни изследователски области и обяснителни модели.	2
4.	Емоционални и социални аспекти на СНСУ.	2
5.	Възрастови специфики на СНСУ.	2
6	Маркери на СНСУ в предучилищна възраст.	2
7	Скрининг на СНСУ. Инструменти за скрининг.	2
8	Диагностика на СНСУ в начална училищна възраст.	2
9	Програми за превенция на СНСУ в предучилищна възраст.	2
10	Модели на четене.	2
11	Универсалност и специфичност на СНСУ: проявление на различни езици.	2
12	Терапия на СНСУ: фонологично осъзнаване и бързо назоваване.	2
13	Терапия на СНСУ: когнитивен подход.	2
14	Консултиране на учители на деца със СНСУ. Индивидуализация на подхода.	2
15	Консултиране на родители на деца със СНСУ. Сътрудничество с родителите в процеса на диагностика и терапия.	2
	Семинарни занятия	
1	Диагностика на СНСУ. Диагностични критерии и подходи. Диагностични инструменти.	2
2	Оценка на индивидуалните проявления на СНСУ. Инструменти за оценка. Модификация на стандартизирани оценъчни инструменти.	2
3	Фонологично осъзнаване, бързо назоваване, скорост на четене: анализ на изследователски данни.	2
4	Зрително-пространствена перцепция на лингвистични стимули при дислексия: анализ на изследователски данни.	2
5	Сравнение между терапевтичните подходи за четене на цяла дума и четене буква по буква. Анализ на литературни източници.	2
6	Форми на визуални терапии. Дефицити и трениране на очните фиксации и сакадите при четене. Емпирични доказателства за ефективността на подхода.	2
7	Езикови дефицити при деца със СНСУ: диагностика и терапия.	2

8	Зрителна и слухова преработка. Мултимодален подход за терапия на дислексия.	2
9	Превенция на СНСУ. Анализ на литературни източници. Ефективност на програмите.	2
10	Комплексен подход при терапия на СНСУ: академични, мотивационни и социално-емоционални аспекти.	2
11	Компютърно базирани интервенции за деца със СНСУ. Емпирични данни за ефективност.	2
12	Диагностика на СНСУ (обсъждане на случаи). Данни от проведени изследвания на деца със СНСУ. Анализ.	2
13	Избор на подходящи терапевтични интервенции (обсъждане на случаи).	2
14	Образователни програми за учители на деца със СНСУ. Оценка на ефективността: емпирични данни.	2
15	Образователни програми за родители на деца със СНСУ. Оценка на ефективността: емпирични данни.	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Същност на СНСУ. Дефиниции.
2	Видове СНСУ. Класификации.
3	Основни изследователски области и обяснителни модели на СНСУ.
4	Емоционални и социални аспекти на СНСУ.
5	Възрастови специфики на СНСУ.
6	Маркери на СНСУ в предучилищна възраст.
7	Превенция на СНСУ в предучилищна възраст.
8	Скрининг на СНСУ.
9	Диагностика на СНСУ. Диагностични критерии и подходи. Диагностични инструменти.
10	Модели на четене.
11	Универсалност и специфичност на СНСУ: проявление на различни езици.
12	Фонологично осъзнаване и бързо назоваване – терапевтична ефективност.
13	Възможности и ограничения на когнитивния подход за терапия на СНСУ.
14	Четене на цяла дума и четене буква по буква: съпоставка между терапевтичните подходи.
15	Форми на визуални терапии. Дефицити и трениране на очните фиксации и сакадите при четене.
16	Езикови дефицити при деца със СНСУ: диагностика и терапия.
17	Зрителна и слухова преработка. Мултимодален подход за терапия на дислексия.
18	Комплексен подход при терапия на СНСУ: академични, мотивационни и социално-емоционални аспекти.
19	Компютърно базирани интервенции за деца със СНСУ.

Библиография

Атанасова, А. (2006). Специфични нарушения на способността за учене. София: Изток-Запад.

Макинтайър, К., П. Делонио (2015). Идентифициране и подкрепа на деца със специфични обучителни трудности. София: Изток-Запад; Център за приобщаващо образование.

Матанова, В. (2001). Дислексия. София: Софи-Р.

Тодорова, Е. (2007). Дислексия. София: Нов български университет.

Щерева, К. (2012). Фонологичното осъзнаване на децата. София: Глоса терапи.

Dennis, M. S., Sharp, E., Chovanes, J., Thomas, A., Burns, R. M., Custer, B., & Park, J. (2016). A meta-analysis of empirical research on teaching students with mathematics learning difficulties. *Learning Disabilities Research & Practice*, 31(3), 156-168.

Fletcher, J. M., & Miciak, J. (2019). The identification of specific learning disabilities: A summary of research on best practices. *Austin, TX: Texas Center for Learning Disabilities*.

Grigorenko, E. L., Compton, D. L., Fuchs, L. S., Wagner, R. K., Willcutt, E. G., & Fletcher, J. M. (2020). Understanding, educating, and supporting children with specific learning disabilities: 50 years of science and practice. *American Psychologist*, 75(1), 37.

Ruan, Y., Georgiou, G. K., Song, S., Li, Y., & Shu, H. (2018). Does writing system influence the associations between phonological awareness, morphological awareness, and reading? A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 110(2), 180.

Smythe, I., J. Everatt & R. Salter (Eds.) (2004). *International Book of Dyslexia. A Guide to Practice and Resources*. John Wiley & Sons.